

Το βιβλίο της Βασιλικής Ράλλη

«Πατρίδα Αξέχαστη Μικρά Ασία»

έγινε ντοκιμαντέρ

«Μυσταγωγική υπερπαραγωγή» χαρακτηρίζει το Ελληνικό Ίδρυμα Ιστορικών Μελετών την εκδήλωση που θα πραγματοποιηθεί στο Μουσείο Μπενάκη, στην Πειραιώς 138, την 1η Δεκεμβρίου 2023. Πιο συγκεκριμένα, θα προβληθεί για πρώτη φορά στο ευρύ κοινό η νέα οπτικοακουστική παραγωγή «Πατρίδα Αξέχαστη Μικρά Ασία», ένα ντοκιμαντέρ που αφηγείται την τραγική ιστορία της οικογένειας της Βασιλικής Ράλλη. Τον Σεπτέμβριο του 1922 αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την πατρίδα της, το Μοσχονήσι της Μικράς Ασίας, και αφού δοκιμάστηκε από τη θλίψη της απώλειας και το πένθος της Καταστροφής, δόθηκε με δημιουργική ορμή στην οικοδόμηση μιας νέας ζωής στην απέναντι ακτή. Η Βασιλική Ράλλη σε κάθε μικρή ή μεγάλη ευκαιρία της ζωής της διακηρύσσει την καταγωγή της: «Τι κι αν γεννήθηκα στη Θερμή της Λέσβου; Είμαι Μικρασιάτισσα κι εγώ. Είμαι ο σπόρος που κυοφορήθηκε μέσα στα αγιασμένα χώματα της Γης αυτής της Επαγγελίας, της ποιημένης με ιδρώτα και

ΛΕΣΒΙΑΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΓΡΑΦΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΤΑΙ Ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΡΔΑΣ

Δύο λόγια για τον Μακρυγιάννη του Θοδωρή Προκοπίου

για του Γιάννη Φέσσα, ο οποίος ήταν ψυχοπαίδι του Γιάννη Μακρυγιάννη και βρισκόταν συνεχώς δίπλα του, φωτίστηκαν πενυχές του ανεπαλήθτου αγώνα του 1821 αλλά και των χρόνων που ακολούθησαν μέχρι το Σεπτέμβριο του 1843, όταν η λαϊκή εξέγερση και απαίτηση για Σύμβαση, υποχρέωσε τον βασιλιά Όθωνα να δεχτεί την παραχώρηση του. «Λαός πολέμα, Λαός κατοικεί, Λαός μοχθεί, Λαός βούλεται, Σύνταγμα η Βουλή του». Και όλα αυτά μ' ένα λόγο λιτό, γνήσιο, ευθύβολο, δραστικό και μια ερμηνεία αφισαϊδωτή, καθολική και συγκινητική, που κρατούσε το κοινό σε εγρήγορση. Κυριολεκτική μέθεξη. Στον Θανάση Σκουμπέλο που έγραψε το κείμενο «3 του Σεπτέμβρη 1843 - Μακρυγιάννης» μελετώντας εμβριθώς δεκάδες βιβλία, τον Νίκο Γκεσούλη που αριστοτεχνικά το σκηνοθέτησε και στο Θοδωρή Προκοπίου για την τόσο πειστική ερμηνεία του στον απαιτητικότατο μονόλογο αξίζουν θερμά συγχαρητήρια.
 Παναγιώτης Σκορδάς, φιλόλογος

αίμα ελληνικό, της σπαρμένης με τα ιερά οστά των χιλιάδων μαρτύρων, τα οποία εναποτέθηκαν στην ιερή Γη, ως παρακαταθήκη της ελληνικότητάς της». Η μαρτυρία της Βασιλικής Ράλλη ξεκινά από το Μοσχονήσι και το Αίβαλι και αγκαλιάζει όλον τον Ελληνισμό. Ιδιαίτερα σήμερα περισσότερο από ποτέ, η αξία τέτοιων μαρτυριών είναι ανεκτίμητη, διότι τροφοδοτούν την ψυχή μας με πίστη και αγωνιστικότητα.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης η Ορχήστρα Σύγχρονης Μουσικής της ΕΡΤ θα ερμηνεύσει ζωντανά και σε συμφωνική διασκευή την πρωτότυπη μουσική του ντοκιμαντέρ, σε σύνθεση Γιώργου Παπαχριστούδη, ενώ ο Γιώργος Κέντρος θα απαγγείλει αποσπάσματα από το έργο του Στρατή Δούκα Ιστορία ενός αιχμαλώτου.

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί 01/12/2023 και ώρα 19:00 με ελεύθερη είσοδο για το κοινό. Απαραίτητη η προκράτηση θέσεων στα τηλέφωνα 210 - 6669131 & 140 ή μέσω mail στη διεύθυνση info@idisme.gr <mailto:info@idisme.gr>.

Βιβλιοθήκη

Φωτεινή Φραγκούλη Η ιστορία βλέπει

(εικονογράφηση: Εύη Τσακνιά) Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2023, σελ. 60

Για το βιβλίο της αείμνηστης, γλυκύτατης και σπουδαίας Μολυβιάτισσας εκπαιδευτικού και συγγραφέως Φωτεινής Φραγκούλη παραθέτουμε ένα απόσπασμα από το εξαιρετικό κείμενο που δημοσίευσε ο Μάνος Κοντολέων στο ηλεκτρονικό περιοδικό «Διάστιχο»:

«Ξεχωριστή περίπτωση η Φωτεινή Φραγκούλη είχε την ατυχία να φύγει νωρίς από τη ζωή και μάλιστα όταν πλέον η αναγνώριση της ιδιαιτερότητας του ταλέντου της έβρισκε ολοένα και μεγαλύτερη ανταπόκριση, όχι μόνο από ένα κοινό ειδικών (συνάειχε τιμηθεί με σημαντικά βραβεία), αλλά και από ένα πλατύτερο πεδίο αναγνωστών. Σχεδόν σε όλα τα βιβλία της συναντά κανείς μια τρυφερή ματιά, μέσα από την οποία άλλοτε φωτίζεται η πα-

ράδοση, άλλοτε η Φύση, άλλοτε οι σχέσεις μεταξύ ανθρώπων και ζώων. Και θα πρέπει κανείς να σημειώσει την υποστήριξη προς το έργο της των Εκδόσεων Πατάκη, που αν και έχουν περάσει πέντε χρόνια από τον θάνατό της, συνεχίζουν να εκδίδουν κείμενά της τα οποία ή θα πρέπει η ίδια να τα είχε παραδώσει στον εκδότη ή να έχουν βρεθεί στα κατάλοιπά της και πλέον να υποστηρίζονται από τις άξιες (και από την ίδια επιλεγμένες) διαχειρίστριες του έργου της.

Μέσα στον Ιούλιο του 2023 είδε το φως της έκδοσης και το βιβλίο «Η ιστορία βλέπει». Το έχει εικονογραφήσει η Εύη Τσακνιά, η οποία μαζί με τη Φωτεινή Στεφανίδη υπήρξαν οι σταθερές εικονογράφοι των βιβλίων της Φραγκούλη.

Κεντρικό θέμα -όπως άλλωστε και ο τίτλος φανερώνει- η ιστορία. Μα που στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν αφορά ένα μεμονωμένο ιστορικό συμβάν αλλά μια ολόκληρη περίοδο που, αν και φαίνεται να έχει ιστορικά ολο-

κληρωθεί, στην ουσία συνεχίζει να υπάρχει μέσα από την Τέχνη που είχε δημιουργήσει.

Ο νεαρός Αχμέτ, κάτοικος της Πόλης, μετά τον θάνατο του πατέρα του αναγκάζεται να γίνει βοηθός χτίστη υπό την επίβλεψη κάποιου θείου του. Οι δουλειές του συνεργείου θα φέρουν τον νεαρό μέσα σε έναν εγκαταλελειμμένο ορθόδοξο ναύσκο, που ο νέος ιδιοκτήτης του θέλει να τον χρησιμοποιήσει ως αποθηκευτικό χώρο και ζητά να καλυφθούν οι αγω-

γραφίες που υπάρχουν στους τοίχους του.

Ο Αχμέτ, στα πρόσωπα των μορφών που μέσα στο πρίσμα του κοιτούς, θα δει τη θλίψη του από τον θάνατο του πατέρα του, στην ουσία θα συλλάβει την αίσθηση μιας διαχρονικής και καθόλου εξαρτώμενης από θρησκευτικές δοξασίες έκφρασης του ανθρώπινου πόνου. Αν τα βλέμματα προσώπων στις τοιχογραφίες καλυφθούν, τότε μαζί τους θα σβηστεί και ο πόνος που συνδέει τον κάθε άνθρωπο της κάθε εποχής, του κάθε θρησκευάματος. Πάνω σε αυτόν τον καμβά η Φραγκούλη είχε στήσει την αφήγησή της και έτσι μας χάρισε ένα κείμενο που μιλά για την ανθρώπινη αγωνία του θανάτου και για το πώς αυτή μετουσιώνεται πρώτα σε θρησκεία και στη συνέχεια επανέρχεται σε μια ατομική στάση διαχείρισης της ιστορικής μνήμης.

Ενδιαφέρον κείμενο, ευαίσθητα γραμμένο, ευρηματικά εικονογραφημένο και άψογα τυπωμένο».